

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2024 оны ... дугаар
сарын ... -ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ЖОЛООЧИЙН ДААТГАЛЫН ТУХАЙ

/Шинэчилсэн найруулга/

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ

НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1 дүгээр зүйл.Хуулийн зорилт

1.1.Энэ хуулийн зорилт нь зам, тээврийн ослын болон авто зогсоол дээрх хөдөлгөөний улмаас бусдын амь нас, эрүүл мэнд, эд хөрөнгөд учирсан хохирлыг нөхөн төлүүлэх, даатгуулагч болон хохирогчийн эрх ашгийг хамгаалах зорилгоор автотээврийн хэрэгслийн өмчлөгчийг заавал даатгалд хамруулахтай холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

2 дугаар зүйл.Жолоочийн даатгалын тухай хууль тогтоомж

2.1.Жолоочийн даатгалын тухай хууль тогтоомж нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Иргэний хууль, Санхүүгийн зохицуулах хорооны эрх зүйн байдлын тухай хууль, Даатгалын тухай хууль, Даатгалын зуучлалын тухай хууль, Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хууль, Автотээврийн тухай хууль, энэ хууль болон эдгээр хуультай нийцүүлэн гаргасан хууль тогтоомжийн бусад актаас бүрдэнэ.

2.2.Монгол Улсын олон улсын гэрээнд энэ хуульд зааснаас өөрөөр заасан бол олон улсын гэрээний заалтыг дагаж мөрдөнө.

3 дугаар зүйл.Хуулийн нэр томъёоны тодорхойлолт

3.1.Энэ хуульд хэрэглэсэн дараах нэр томъёог доор дурдсан утгаар ойлгоно:

3.1.1.“даатгагч” гэж Даатгалын тухай хуулийн 4.1.6-д заасныг;

3.1.2.“даатгуулагч” гэж Даатгалын тухай хуулийн 4.1.7-д заасныг;

3.1.3.“жолооч” гэж Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хуулийн 3.1.3-д заасныг;

3.1.4.“нэхэмжлэгч” гэж Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 26.2-т заасныг;

3.1.5.“зам тээврийн ослын хохирогч” /цаашид “хохирогч” гэх/ гэж даатгалын

тохиолдлын улмаас эрүүл мэнд, эд хөрөнгөд нь хохирол учирсан этгээд, эсхүл даатгалын тохиолдлын улмаас хүний амь нас хохирсон тохиолдолд гэм хор учруулсны төлбөрийг шаардах эрх бүхий этгээдийг;

3.1.6.“хохирогчийн эрхийг хамгаалахтай холбоотой нэгдсэн зохион байгуулалтын бүтэц буюу холбоо /цаашид “Холбоо” гэх/ гэж жолоочийн даатгалын үйл ажиллагаа эрхлэх энгийн зөвшөөрөл авсан даатгагч нар хамтарч энэ хуульд заасны дагуу байгуулсан хуулийн этгээдийг;

3.1.7.“жолоочийн даатгалын тохиолдол /цаашид “даатгалын тохиолдол” гэх/ гэж жолооч зам болон авто зогсоол дээрх хөдөлгөөнд оролцох үедээ бусдын амь нас, эрүүл мэнд, эд хөрөнгөд хохирол учруулж, хариуцлага хүлээх тохиолдлыг;

3.1.8.“жолоочийн даатгалын нөхөн төлбөр” /цаашид “нөхөн төлбөр” гэх/ гэж жолоочийн даатгалын тохиолдол үүссэн нөхцөлд даатгалын гэрээний дагуу даатгагчаас, мөн энэ хуульд заасан бусад нөхцөлд Холбооноос хохирогчид олгох мөнгөн хөрөнгийг;

3.1.9.“автотээврийн хэрэгсэл” гэж Автотээврийн тухай хуулийн 3.1.1-д заасныг;

3.1.10.“авто зогсоол” гэж Нийслэл Улаанбаатар хотын замын хөдөлгөөний түгжрэлийг бууруулах, гэр хорооллыг орон сууцжуулах тухай хуулийн 4.1.1-д заасныг.

4 дүгээр зүйл.Даатгалын зарчим

4.1.Жолоочийн даатгал нь дараах зарчимд үндэслэнэ:

4.1.1.автотээврийн хэрэгслийн өмчлөгч нь жолоочийн даатгалд заавал хамрагдах;

4.1.2.хохирогчид нөхөн төлбөрийг шуурхай олгох;

4.1.3.жолоочийн даатгалд даатгуулаагүй этгээдийн автотээврийн хэрэгслийг замын хөдөлгөөнд оролцуулахгүй байх;

4.1.4.зам, тээврийн ослын болон авто зогсоол дээрх хөдөлгөөний улмаас зөрчигдсөн эрхийг сэргээх, учирсан хохирлыг барагдуулах санхүүгийн эх үүсвэр бий болгох;

4.1.5.жолоочийн даатгалын үйл ажиллагааны зардлыг боломжит хамгийн бага түвшинд байлгах;

4.1.6.жолоочийн даатгалын үйл ажиллагаа эрхлэх энгийн зөвшөөрөлтэй даатгагч нь даатгуулагчийн жолоочийн хариуцлагын даатгалын гэрээ байгуулах хүсэлтээс татгалзахгүй байх.

5 дугаар зүйл.Даатгуулах этгээд

5.1.Автотээврийн хэрэгслийн өмчлөгч жолоочийн даатгалд заавал даатгуулна.

5.2.Автотээврийн хэрэгслийн өмчлөгч жолоочийн даатгалд даатгуулаагүй тохиолдолд автотээврийн хэрэгслийг хөдөлгөөнд оролцуулах, техникийн хяналтын үзлэгт оруулах, улсын бүртгэлд бүртгэхийг хориглоно.

5.3.Монгол Улсын нутаг дэвсгэрээр дамжин өнгөрөх болон түр хугацаанд нэвтэрч зам тээврийн хөдөлгөөнд оролцож байгаа тээврийн хэрэгслийн өмчлөгч, эзэмшигч энэ хуулийн 6.1-д зааснаас бусад тохиолдолд заавал даатгуулна.

6 дугаар зүйл.Даатгалд үл хамрагдах нөхцөл

6.1.Монгол Улс гишүүнээр нь элсэн орсон олон улсын заавал даатгалын холбооны гишүүн орны даатгалын эрх бүхий байгууллагад даатгуулсан этгээд энэ хуулиар тогтоосон даатгалд хамрагдахгүй байж болно.

6.2.Замын хөдөлгөөнд оролцдоггүй байлдааны тусгай зориулалттай болон мөрдөх алба, цагдаа, тагнуул, батлан хамгаалах, зэвсэгт хүчин, хилийн цэрэг, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх, онцгой байдлын байгууллагын автотээврийн хэрэгсэлд энэ хууль хамаарахгүй.

6.3.Нэхэмжлэгч нь даатгалын гэрээнд заасан үнэлгээний хэмжээнээс давсан хохирлыг жолооч болон буруутай этгээдээс нэхэмжилсэн бол уг давсан хэсэгт энэ хууль үйлчлэхгүй.

6.4.Энэ хуулийн 25.1-д заасан захиргааны хариуцлага ногдуулах эрх бүхий этгээд нь албан үүргээ гүйцэтгэх үедээ энэ хууль болон Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хууль тогтоомж зөрчсөн жолоочийн тээврийн хэрэгслийг жолоодон төрийн байгууллагад хүргэх, зөөж, шилжүүлэх үеийн хохирол нь даатгалын тохиолдолд үл хамаарна.

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ

ХАРИУЦЛАГЫН ДААТГАЛЫН ГЭРЭЭ

7 дугаар зүйл.Даатгалын гэрээ, түүний хугацаа

7.1.Автотээврийн хэрэгслийн өмчлөгч нь автотээврийн хэрэгслийн эзэмшигчийн зам болон авто зогсоол дээрх хөдөлгөөнд оролцох үедээ бусдын амь нас, эрүүл мэнд, эд хөрөнгөд учруулж болзошгүй хохирлыг нөхөн төлүүлэх зорилгоор энэ хуульд заасан нөхцөлийн дагуу даатгагчтай даатгалын гэрээ байгуулна.

7.2.Энэ хуулийн 7.1-д заасан даатгалын гэрээг байгуулахын өмнө даатгуулагч мэдүүлгийг батлагдсан маягтын дагуу бөглөж даатгагчид бичгээр, эсхүл цахим хэлбэрээр хүргүүлнэ.

7.3.Даатгалын гэрээг энэ хуулийн 7.4-т заасан загварын дагуу бичгээр, эсхүл цахим хэлбэрээр байгуулах бөгөөд энэ шаардлагыг хангаагүй гэрээ хүчин төгөлдөр бус байна.

7.4.Даатгалын мэдүүлгийн болон гэрээний загварыг Санхүүгийн зохицуулах хороо /цаашид “Хороо” гэх/ батална.

7.5.Даатгуулагч нь даатгагчаа сайн дураараа чөлөөтэй сонгох эрхтэй.

7.6.Даатгалын гэрээний хугацаа нь нэг жилээс илүүгүй байна.

7.7.Даатгалын гэрээний дагуу даатгагчийн хүлээх хариуцлага нь даатгуулагчаас даатгалын хураамж төлөгдсөн өдрийн дараах өдрөөс эхэлж, гэрээний хугацааны сүүлийн өдрийн 24:00 цагт дуусгавар болно.

7.8.Даатгагч нь даатгалын гэрээний хугацаанд бий болсон уг гэрээтэй холбоотой бүхий л мэдээллийг даатгуулагчид үнэ төлбөргүй гаргаж өгөх үүрэгтэй.

8 дугаар зүйл.Даатгалын баталгаа

8.1.Даатгалын гэрээ байгуулсан даруйд даатгагч нь гэрээ байгуулсныг гэрчлэх даатгалын баталгааг даатгуулагчид бичгээр, эсхүл цахим хэлбэрээр хүргүүлнэ.

8.2.Даатгуулагч нь даатгалын гэрээг эрх бүхий этгээд шаардсан тохиолдолд шалгуулна.

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ

ДААТГАЛЫН ҮНЭЛГЭЭ, ХУРААМЖ

9 дүгээр зүйл.Даатгалын үнэлгээ

9.1.Жолоочийн даатгалын үнэлгээний доод хэмжээ нь даатгалын тохиолдол бүрд дараах хэмжээтэй байна:

9.1.1.хохирогчийн амь нас, эрүүл мэндийн хувьд нэг хохирогчтой бол хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг 20 дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх төгрөг хүртэл;

9.1.2.хохирогчийн амь нас, эрүүл мэндийн хувьд нэгээс дээш хохирогчтой бол хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг 40 дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх төгрөг хүртэл;

9.1.3.хөрөнгийн хувьд хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг 10 дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх төгрөг хүртэл.

10 дугаар зүйл.Даатгалын хураамж

10.1.Энэ хуулийн 9 дүгээр зүйлд заасан даатгалын үнэлгээнд ногдох даатгалын суурь хураамжийн хэмжээг Хороо автотээврийн хэрэгслийн ангиллаас хамааруулан тогтооно.

10.2.Даатгалын хураамжийн хэмжээг тогтоохдоо даатгалын суурь хураамжийн хэмжээг итгэлцүүрээр нэмэгдүүлэх буюу хорогдуулан тооцох бөгөөд даатгалын хураамж тооцох итгэлцүүр хэрэглэх журмыг Даатгалын тухай хуульд заасан Заавал даатгалын холбооноос ирүүлсэн саналыг харгалзан Хороо батална.

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ

ЗӨВШӨӨРӨЛ, БҮРТГЭЛ, ХЯНАЛТ

11 дүгээр зүйл.Зөвшөөрөл олгох, олгохоос татгалзах

11.1.Жолоочийн хариуцлагын заавал даатгалын үйл ажиллагаа эрхлэхийг хүссэн этгээд нь өргөдлөө Хороонд гаргах бөгөөд өргөдөлд дараах баримт бичгийг хавсаргана:

11.1.1.жолоочийн хариуцлагын заавал даатгалын үйл ажиллагаа эрхлэх тухай хувьцаа эзэмшигчдийн хурлын тэмдэглэл, эрх бүхий этгээдийн шийдвэр;

11.1.2.жолоочийн хариуцлагын заавал даатгалын үйл ажиллагаа эрхлэхтэй холбоотойгоор өөрчлөлт оруулсан бизнес төлөвлөгөө;

11.1.3.жолоочийн хариуцлагын заавал даатгалын үйл ажиллагааг эрхлэх боловсон хүчний Хорооноос баталсан маягтын дагуу гаргасан тодорхойлолт;

11.1.4.Шуурхай албаны бүтэц бүрэлдэхүүн, зохион байгуулалтын талаарх танилцуулга эсхүл шуурхай албаны үйл ажиллагааг гүйцэтгүүлэхээр гэрээ хийсэн байгууллагын шуурхай албаны танилцуулга;

11.1.5.Шуурхай албаны эсхүл шуурхай албаны үйл ажиллагааг гүйцэтгүүлэхээр гэрээ хийсэн байгууллагын дуудлагын зориулалтын автомашины гэрчилгээний хуулбар;

11.1.6.Шуурхай албаны үйл ажиллагааг гүйцэтгүүлэх тухай гэрээ /шуурхай албаны үйл ажиллагааг гүйцэтгүүлэхээр гэрээ хийсэн тохиолдолд/;

11.1.7.цахимаар даатгалын тохиолдлын талаарх мэдээллийг хүлээн авах, мэдээллийн аюулгүй байдал, үйлчлүүлэгчид зөвлөгөө өгөх дэвшилтэт технологийн шийдлийг ашиглах тохиолдолд уг технологийн дэлгэрэнгүй танилцуулга.

11.2.Хороо зөвшөөрөл хүссэн өргөдлийг Зөвшөөрлийн тухай хуульд заасан хугацаанд шийдвэрлэнэ.

12 дугаар зүйл.Санхүүгийн бүртгэл, тайлан

12.1.Даатгагч жолоочийн даатгалын үйл ажиллагааны санхүүгийн бүртгэлийг хийж, зардал үр дүнг тооцсон холбогдох тайланг Даатгалын тухай хуулийн 30.1-д заасан санхүүгийн тайланд хавсарган Хороонд ирүүлнэ.

12.2.Энэ зүйлийн 12.1-д заасан тайлангийн маягт, аргачлалыг Хороо батална.

13 дугаар зүйл.Даатгалын үйл ажиллагаанд тавих хяналт

13.1.Хороо нь жолоочийн даатгалын үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа даатгагчдын үйл ажиллагааны нэгдсэн уялдааг хангаж, тэдгээрийн үйл ажиллагаанд хяналт тавина.

13.2.Даатгагчаас даатгалын зуучлагчид олгох жолоочийн даатгалын шимтгэлийн дээд хязгаарыг Хороо тогтоож болно.

13.3.Даатгалын гэрээ байгуулж чадаагүй жолоочийг даатгагчид хуваарилах журмыг Хороо батална.

13.4.Энэ хуулийн 5.1, 5.2 дахь хэсгийн хэрэгжилтэд Автотээврийн тухай хуулийн 6.1-д заасан автотээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв

байгууллага болон Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хуулийн 8.1-д заасан Цагдаагийн байгууллага, энэ хуулийн 5.3-т заасан этгээдийн заавал даатгуулах хуулийн хэрэгжилтэд улсын хил хамгаалах байгууллага тус тус хяналт тавина.

13.5.Даатгалын тухай хуулийн 65.2-т заасан Заавал даатгалын холбоо нь энэ хуулийн 13.4-т заасан этгээдийг жолоочийн даатгалын мэдээллээр хангах үүрэг хүлээнэ.

ТАВДУГААР БҮЛЭГ

ДААТГАЛЫН ТОХИОЛДОЛ, НӨХӨН ТӨЛБӨР

14 дүгээр зүйл. Даатгалын тохиолдолд үл хамаарах хохирол

14.1. Дараах хохирол даатгалын тохиолдолд үл хамаарна:

14.1.1. сэтгэл санааны хохирол;

14.1.2. хүрээлэн байгаа орчинд учирсан хохирол;

14.1.3. даатгуулагчийн болон жолоочийн өөрийн автотээврийн хэрэгсэл, ачаа, хөрөнгө, эрүүл мэндэд учирсан хохирол;

14.1.4. автотээврийн хэрэгслийн тэмцээн, уралдаанд оролцсоны улмаас бусдад учруулсан хохирол;

14.1.5. автотээврийн хэрэгсэл хулгайд алдагдсан, дээрэмдүүлсэн үеийн хохирол;

14.1.6. энэ хууль болон даатгалын гэрээнд заасан үнэлгээний хэмжээнээс илүү гарсан хохирол;

14.1.7. цэргийн ажиллагаа, олон нийтийн үймээн самуун, террорист ажиллагааны улмаас үүссэн үйлдэл болон үр дагавраас хамааралтай хохирол;

14.1.8. цөмийн материал, цацраг идэвхт бодис тээвэрлэх явцад үүссэн хохирол болон үр дагавраас хамааралтай хохирол.

14.2. Энэ хуулийн 14.1-д заасан хохирлыг Монгол Улсын холбогдох хууль тогтоомжид заасан журмын дагуу шийдвэрлэнэ.

15 дугаар зүйл. Даатгуулагч, жолоочийн хүлээх үүрэг

15.1. Даатгалын тохиолдол бий болсон үед даатгуулагч, жолооч дараах үүрэгтэй:

15.1.1. жолоочийн даатгалд даатгуулсан тухайгаа хохирогчид мэдэгдэх;

15.1.2. даатгалын тохиолдол гарсан талаар даатгагчид даруй мэдэгдэх;

15.1.3. даатгалын тохиолдлын улмаас хүний амь нас, эрүүл мэндэд хохирол учирсан тохиолдолд даатгагч болон цагдаагийн байгууллагад мэдэгдэх;

15.1.4. даатгалын тохиолдол болон нөхөн төлбөрийн хэмжээг тогтооход шаардлагатай мэдээллийг даатгагч болон эрх бүхий этгээдийн шаардсан хугацаанд гаргаж өгөх.

15.2.Даатгалын тохиолдол гаргасан даатгалгүй этгээд нь жолоочийн даатгалд даатгуулаагүй тухайгаа хохирогч, цагдаагийн байгууллагад мэдэгдэнэ.

15.3.Энэ хуулийн 5.1-д заасан этгээд эсхүл тухайн автотээврийн хэрэгслийн эзэмшигч нь даатгалын тохиолдлын тодорхойлолтын маягтыг даатгалын тохиолдол гарсан даруйд бөглөж, баталгаажуулна.

15.4.Даатгалын тохиолдлын улмаас учирсан хохирлыг тухайн даатгалын тохиолдол гарсан даруйд жолооч, даатгуулагч, хохирогч нар харилцан зөвшилцсөн бол даатгагчид энэ тухайгаа мэдэгдэж, түүний зөвшөөрлийн дагуу хохирлыг эргэн төлүүлэхээр жолооч барагдуулж болно.

15.5.Даатгуулагч энэ хуулийн 15.1, 15.4-т заасан үүргээ хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр биелүүлээгүйн улмаас үүсэх үр дагаврыг даатгагч, Холбоо хариуцахгүй бөгөөд хохирлыг даатгуулагч өөрөө хариуцна.

15.6.Даатгалгүй этгээд энэ хуулийн 15.2-т заасан үүргээ хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр биелүүлээгүйн улмаас үүсэх үр дагаврыг даатгагч, Холбоо хариуцахгүй бөгөөд хохирлыг жолооч өөрөө хариуцна.

16 дугаар зүйл.Хохирогчийн эрх, үүрэг

16.1.Даатгалын тохиолдол гаргасан жолооч зугтаасан бол хохирогч энэ талаар цагдаагийн байгууллагад мэдэгдэх үүрэгтэй ба Холбоо болон өөрийн даатгуулсан даатгагчийн аль боломжтойд нь мэдэгдэх эрхтэй.

16.2.Хохирогч, түүний хууль ёсны төлөөлөгч нь амь нас, эрүүл мэнд, эд хөрөнгөдөө учирсан хохирлыг нотлох бүх мэдээллийг даатгагч, Холбоонд үнэн зөв гаргаж өгөх үүрэгтэй.

17 дугаар зүйл.Даатгагч, Холбооны эрх, үүрэг

17.1.Даатгагч, Холбоо нь нөхөн төлбөр буюу хохирлын хэмжээг тогтооход шаардлагатай мэдээллийг даатгуулагч, хохирогчоос шаардах эрхтэй.

17.2.Даатгалын тохиолдлын талаарх мэдээллийг хүлээн авсан даруйд даатгагч, Холбоо нь өөрийн төлөөллөө даатгалын тохиолдол болсон газарт шуурхай илгээх эсхүл жолоочоос цахим хэлбэрээр даатгалын тохиолдлыг баталгаажуулах мэдээллийг хүлээн авах үүрэгтэй. Шаардлагатай тохиолдолд тухайн даатгуулагч, жолооч нь өөр даатгагчид даатгалтай бол түүний даатгагчид, даатгалгүй бол Холбоонд мэдэгдэнэ.

17.3.Энэ хуулийн 15.1-т заасан үүргийн талаар даатгагч нь даатгуулагчид даатгалын гэрээ байгуулах үедээ тайлбарлаж өгөх үүрэгтэй.

17.4.Даатгагч жолоочийн даатгалын гэрээний хугацаа дуусгавар болохоос 3-аас доошгүй өдрийн өмнө даатгуулагчид аливаа хэлбэрээр мэдэгдэх үүрэгтэй.

17.5.Даатгагч нь цагдаагийн байгууллагаас даатгалын тохиолдолтой холбоотой дүрс бичлэг, зам тээврийн ослын бүртгэлийг гаргуулж авах эрхтэй.

17.6.Жолоочийн даатгалын үйл ажиллагаа эрхлэгч нь энэ хуулийн 23.2-т заасан мэдээллийг даатгалын тохиолдлыг шийдвэрлэсэн тухай бүр Жолоочийн даатгалын мэдээллийн санд хүргүүлэх үүрэгтэй.

18 дугаар зүйл.Даатгалын тохиолдлыг шалгах

18.1.Даатгагч, Холбоо нь хохирогч, түүний хууль ёсны төлөөлөгч, даатгуулагч, жолоочоос даатгалын тохиолдлын талаар мэдэгдсэн даруйд даатгалын тохиолдлыг шалгах үүрэгтэй.

18.2.Даатгагч нь хуулиар хориглоогүй даатгалын хохирол үнэлэх аливаа технологийг ашиглан даатгалын тохиолдлыг баталгаажуулах, хохирлын хэмжээг тогтоох зорилгоор тухайн автотээврийн хэрэгсэлд техникийн үзлэг хийж болно.

18.3.Даатгагч, Холбоо нь энэ хуулийн 18.1-д заасны дагуу даатгалын тохиолдлыг шалгаагүй бол даатгуулагч, жолооч, хохирогч нь даатгагчаас өгсөн чиглэлийн дагуу зураг, дуу ба дүрс бичлэгээр баримтжуулах эсхүл Даатгалын тухай хуульд заасан даатгалын хөндлөнгийн хохирол үнэлэгч этгээдэд хандах эрхтэй.

18.4.Даатгуулагч, жолооч, хохирогч нь хүндэтгэн үзэх шалтгааны улмаас даатгалын тохиолдлын талаар даатгагчид мэдэгдэх боломжгүй байх тохиолдолд зураг, дуу ба дүрс бичлэгээр даатгалын тохиолдлыг баримтжуулж, мэдэгдэх боломжтой болсон даруйд даатгагчид хүргүүлнэ.

18.5.Даатгуулагч нь өөрийн автомашинд аливаа ослыг нотлох дүрс бичлэг хийх камер, хар хайрцагтай тохиолдолд даатгагчид мэдэгдэж, даатгагч зөвшөөрсний дагуу ослын газраас хөдөлж болно.

18.6.Даатгалын гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол даатгалын тохиолдлыг шалгах, нөхөн төлбөрийн хэмжээг тогтоох, хохирлыг үнэлэхтэй холбогдон гарах зардлыг даатгагч, Холбоо хариуцна.

18.7.Даатгагч нь доор дурдсан нөхцөл бүрдсэн тохиолдолд даатгалын тохиолдлыг цагдаагийн байгууллагын оролцоогүйгээр шийдвэрлэнэ:

18.7.1.даатгалын тохиолдлын улмаас хүний амь нас, эрүүл мэндэд хохирол учраагүй;

18.7.2.даатгалын тохиолдлын гэм буруугийн талаар талууд харилцан хүлээн зөвшөөрсөн.

18.8.Даатгалын тохиолдлын тодорхойлолтын маягт, хэрэглэх журмыг Хороо баталж болно.

19 дүгээр зүйл.Хохирлын хэмжээг тодорхойлж, нөхөн төлбөр тооцох

19.1.Даатгагч, Холбоо нь хохирогчид олгох нөхөн төлбөрийн хэмжээг хуульд заасан даатгалын тохиолдлыг баталгаажуулах эрх бүхий этгээд, эсхүл хуулиар хориглоогүй даатгалын хохирол үнэлэх аливаа технологийг ашиглан хохирлыг үнэлсэн дүгнэлт, тодорхойлолтыг үндэслэн баталгаажуулах бөгөөд энэ хуулийн 19.2-т заасныг үндэслэн тооцно.

19.2.Хуульд өөрөөр заагаагүй бол даатгагч, Холбоо, даатгалын хохирол үнэлэгч болон хуульд заасан эрх бүхий этгээд нь хохирогчийн амь нас, эрүүл мэнд, эд хөрөнгөд учирсан хохирлын хэмжээг доор дурдсаны дагуу тодорхойлно:

19.2.1.даатгалын тохиолдол бий болсны улмаас хохирогч нас барсан бол түүнийг оршуулахтай холбогдсон зайлшгүй зардлыг энэ хуулийн 9.1.1, 9.1.2-т заасан мөнгөн дүнд багтаан тооцох;

19.2.2.хохирогч 70 буюу түүнээс дээш хувиар хөдөлмөрийн чадвараа байнга алдсан нь эрх бүхий байгууллагаас тогтоогдсон бол энэ хуулийн 9.1.1, 9.1.2-т заасан мөнгөн дүнд багтаах ба уг даатгалын тохиолдолтой холбоотой тухайн иргэний эрүүл мэндийн хохиролд даатгагч эсхүл Холбооноос өмнө төлсөн мөнгөн дүнг хасаж тооцох;

19.2.3.хохирогчийн эрүүл мэнд, эд хөрөнгөд учирсан хохирлын хэмжээний талаар хохирогч, даатгуулагч, даатгагч талууд санал нэгдсэн бол энэ хуулийн 9.1-д заасан дүнд багтаан тэдгээрийн харилцан тохиролцсон хэмжээгээр;

19.2.4.хохирогчийн эрүүл мэндэд учирсан хохирлын хэмжээний талаар хохирогч, даатгуулагч, даатгагч талуудын санал зөрсөн бол энэ хуулийн 9.1.1, 9.1.2-т харгалзан заасан дүнд багтаан Иргэний хуулийн 505 дугаар зүйлд заасны дагуу;

19.2.5.хохирогчийн эд хөрөнгөд учирсан хохирлын хэмжээний талаар хохирогч, даатгуулагч, даатгагч талуудын санал зөрсөн бол энэ хуулийн 9.1.3-т харгалзан заасан дүнд багтаан Иргэний хуулийн 510 дугаар зүйлд заасны дагуу.

20 дугаар зүйл.Нөхөн төлбөр олгох

20.1.Хохирогчийн амь нас, эрүүл мэндэд хохирол учирсан бол даатгуулагчийн гэм буруутай нь тогтоогдсон эсэхээс үл хамааран даатгагч, Холбоо нь даатгалын тохиолдол болсноос хойш ажлын 10 өдрийн дотор нөхөн төлбөрийг хохирогч эсхүл нэхэмжлэгчид олгоно.

20.2.Хохирогчийн эд хөрөнгөд хохирол учирсан бол даатгуулагчийн гэм буруутай нь тогтоогдсон тохиолдолд энэ хуулийн 19 дүгээр зүйлд заасны дагуу нөхөн төлбөрийн хэмжээг тогтоосноос хойш ажлын 10 өдрийн дотор нөхөн төлбөрийг нэхэмжлэгчид олгоно.

20.3.Даатгагч, Холбоо нь хохирогчид учирсан хохирлыг барагдуулахдаа даатгуулагч, жолооч, хохирогч нартай тохиролцсоны дагуу даатгалын үнэлгээнд багтаан хөрөнгийг засуулахаар, эсхүл хохирогчийг эрүүл мэндийн байгууллагаар үйлчлүүлэхээр тохиролцож болно.

20.4.Нөхөн төлбөрийн хэмжээг бүрэн тогтоох хүртэл нэхэмжлэгчийн хүсэлтийн дагуу нөхөн төлбөрийг хэсэгчлэн олгож болно.

20.5.Нөхөн төлбөрийн хэмжээг бүрэн тогтоохоос өмнө хэд хэдэн хохирогчийн хүсэлтээр нөхөн төлбөрийг хэсэгчлэн олгохоор бол эхний удаад хохирогч бүрд ижил хэмжээгээр, хохирлын хэмжээ бүрэн тогтоогдсоны дараа хувь тэнцүүлэн олгоно.

20.6.Хэд хэдэн хохирогчид олгох нөхөн төлбөрийн хэмжээ нь энэ хуулийн 9 дүгээр зүйлд заасан хэмжээнээс хэтэрсэн бол хохирогч бүрд олгох нөхөн төлбөрийг хувь тэнцүүлэн олгоно.

20.7.Жолоочийн даатгалын нөхөн төлбөр олгохтой холбогдсон харилцааг зохицуулах журмыг Хороо батална.

20.8.Даатгагч, Холбоо нь хохирогчид олгосон нөхөн төлбөртэй холбоотой мэдээллийг улирал тутам Даатгалын тухай хуульд заасан Заавал даатгалын холбоонд хүргүүлнэ.

20.9.Заавал даатгалын холбоо нь энэ хуулийн 20.8-д заасан мэдээллийг нэгтгэж Хороо, Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хуулийн 8.1-д заасан Цагдаагийн байгууллагад хүргүүлнэ.

21 дүгээр зүйл.Нөхөн төлбөрийг буцаан нэхэмжлэх үндэслэл

21.1.Даатгагч нь дараах тохиолдолд хохирогчид олгосон нөхөн төлбөрийг буруутай этгээдээс буцаан нэхэмжлэх эрхтэй:

21.1.1.хохирогчид хохирол учирсан нь даатгуулагчийн гэм буруутай холбогдолгүй болох нь хуульд заасан эрх бүхий этгээдийн дүгнэлт, шийдвэрээр тогтоогдвол тухайн буруутай этгээдээс;

21.1.2.даатгалын тохиолдол гарсан талаар энэ хуулийн 15.1, 15.2-т заасан үүргээ биелүүлээгүй бол тухайн этгээдээс;

21.1.3.даатгуулагч, жолооч нь даатгалын тохиолдол болсон газраас зугтаасан бол тухайн этгээдээс;

21.1.4.даатгуулагч, жолооч нь согтууруулах ундаа, мансууруулах бодис хэрэглэсэн үедээ даатгалын тохиолдол гаргасан бол тухайн этгээдээс;

21.1.5.жолоодох эрхгүй этгээдийн учруулсан хохирлыг тухайн этгээдээс;

21.1.6.хуульд заасан бусад тохиолдолд буруутай этгээдээс.

21.2.Холбоо нь дараах тохиолдолд хохирогчид олгосон амь нас, эрүүл мэндийн нөхөн төлбөрийг буруутай этгээдээс буцаан нэхэмжлэх эрхтэй:

21.2.1.хохирогчид хохирол учирсан нь жолоочийн гэм буруутай холбогдолгүй болох нь хуульд заасан эрх бүхий этгээдийн дүгнэлт, шийдвэрээр тогтоогдвол тухайн буруутай этгээдээс;

21.2.2.даатгалгүй этгээдийн гэм буруугаас шалтгаалан хохирогчид хохирол учирсан гэдэг нь хуульд заасан эрх бүхий этгээдийн дүгнэлт, шийдвэрээр тогтоогдвол тухайн этгээдээс;

21.2.3.даатгалын тохиолдол гаргаад зугтаасан жолоочийн учруулсан хохирлын хувьд тухайн жолоочоос;

21.2.4.даатгуулагч, жолооч нь согтууруулах ундаа, мансууруулах бодис хэрэглэсэн үедээ даатгалын тохиолдол гаргасан бол тухайн этгээдээс;

21.2.5.жолоодох эрхгүй этгээдийн учруулсан хохирлыг тухайн этгээдээс;

21.2.6.хуульд заасан бусад үндэслэл.

21.3.Энэ хуулийн 21.1, 21.2-т заасан буруутай этгээд нас барсан эсхүл төлбөрийн чадваргүй болох нь шүүхээр тогтоогдсон бол даатгагч, Холбоо нөхөн төлбөрийг буцаан нэхэмжлэх эрх дуусгавар болно.

21.4.Даатгагч дампуурсантай холбогдуулан түүний хохирогчдод олгосон нөхөн төлбөрийг Даатгалын тухай хуулийн 66.6-д заасны дагуу буцаан нэхэмжилнэ.

ЗУРГААДУГААР БҮЛЭГ

ХОХИРОГЧИЙН ЭРХИЙГ ХАМГААЛАХ

22 дугаар зүйл.Хохирогчийн эрхийг хамгаалах үйл ажиллагаа

22.1.Жолоочийн даатгалын үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрөл бүхий даатгагч нар хохирогчийн эрхийг хамгаалахтай холбоотой нэгдсэн зохион байгуулалтын бүтэц буюу Холбоог Хороонд бүртгүүлсний үндсэн дээр байгуулах үүрэгтэй.

22.2.Холбоо нь дараах тохиолдолд хохирогчийн амь нас, эрүүл мэндэд учруулсан хохирлын нөхөн төлбөрийг олгоно:

22.2.1.даатгалгүй этгээд даатгалын тохиолдол гаргасан;

22.2.2.даатгалын тохиолдлын буруутай этгээд тодорхойгүй;

22.2.3.хууль тогтоомжид заасан бусад үндэслэл.

ДОЛООДУГААР БҮЛЭГ

МЭДЭЭЛЛИЙН САН

23 дугаар зүйл.Жолоочийн даатгалын мэдээллийн сан

23.1.Жолоочийн даатгалын мэдээллийн сан /цаашид “мэдээллийн сан” гэх/ нь Даатгалын тухай хуулийн 67 дугаар зүйлд заасан даатгалын мэдээллийн сангийн бүрдэл хэсэг байна.

23.2.Мэдээллийн санд даатгалын гэрээ, даатгалын тохиолдол, даатгуулагчийн мэдүүлэг, хохирлын үнэлгээ, зам тээврийн осол, тээврийн хэрэгслийн засварын түүх, зөрчлийн тухай, хохирогчид олгосон нөхөн төлбөр, даатгагч, даатгуулагч, хохирогчийн болон жолоочийн даатгалтай холбоотой бусад мэдээллийг оруулна.

23.3.Мэдээллийн сангийн мэдээлэл нь нээлттэй, бүх нийтэд хүртээмжтэй байх бөгөөд мэдээллийн сан нь Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хуулийн 18.1-д заасан үндсэн систем болон даатгагчийн мэдээллийн системтэй мэдээлэл солилцдог байна.

23.4.Мэдээллийн сан дахь аливаа мэдээлэл нь төрийн өмч байна.

23.5.Жолоочийн даатгалын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэхэд оролцож буй этгээдүүд болох даатгагч, Холбоо, даатгуулагч өөртэй нь холбоотой мэдээллийг, түүнчлэн жолоочийн даатгалтай холбоотой хэрэг, маргааныг хянан шийдвэрлэж байгаа төрийн байгууллага, албан тушаалтан мэдээллийн сангийн мэдээллийг ашиглах эрхтэй.

23.6.Мэдээллийн сангийн аливаа асуудлыг үнэлэх, хянах чиг үүргийг Хороо хэрэгжүүлнэ.

НАЙМДУГААР БҮЛЭГ

БУСАД ЗҮЙЛ

24 дүгээр зүйл.Гомдол, маргаан шийдвэрлэх

24.1.Жолоочийн даатгалтай холбогдон гарсан гомдол, маргааныг Даатгалын тухай хуульд заасны дагуу шийдвэрлэнэ.

25 дугаар зүйл.Хууль зөрчигчид хүлээлгэх хариуцлага

25.1.Энэ хуулийг зөрчсөн албан тушаалтны үйлдэл нь гэмт хэргийн шинжгүй бол Төрийн албаны тухай хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

25.2.Энэ хуулийг зөрчсөн хүн, хуулийн этгээдэд Эрүүгийн хууль, эсхүл Зөрчлийн тухай хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

26 дугаар зүйл.Хууль хүчин төгөлдөр болох

26.1.Энэ хуулийг 20... оны .. дүгээр сарын ...-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.